

D การฝึกอบรมทีมงานอภิบาล

D6

จะเริ่มชุมชนคริสตชนย่อเยอย่างไร?

ฉบับปรับปรุง ค.ศ. 2013

ศูนย์ประสานงานส่งเสริมวิถีชุมชนวัด

สำนักนโยบาย

สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย

Copy right: AsIPA Desk, FABC

AsIPA Texts are developed by the AsIPA Team

หัวข้อเรื่องในเอกสารคู่มือ AsIPA

- A การแบ่งปันพระวาจา
- B ชุมชนคริสตชนย่อย
- C พระศาสนจักรที่ทุกคนมีส่วนร่วม
- D การฝึกอบรมทีมงานอภิบาล

AsIPA D 6

จะเริ่มชุมชนคริสตชนย่ออย่างไร?

บทนำ

มีวิธีเริ่มงานชุมชนคริสตชนย่อ อยู่หลายวิธี

อย่างไรก็ดีจากประสบการณ์ที่ผ่านมา วิธีการต่าง ๆ ที่มีอยู่บ้างนั้นเห็นได้ชัดว่ายังไม่พอเพียง ดังนั้น ในบทเรียนนี้ เราจะช่วยผู้นำชุมชนวัด (เช่น ผู้อภิบาลเต็มเวลา สมาชิกสภาภิบาลระดับวัด กรรมการต่าง ๆ) ให้ร่วมกันค้นหาองค์ประกอบที่สำคัญในการเริ่มงานชุมชนคริสตชนย่อ

ก. วิธีการต่าง ๆ ในการเริ่มชุมชนคริสตชนย่อ

- จัดกลุ่ม 2-3 คน
- อ่านคำบรรยายภาพวาดทั้งสองชุดในหน้า 2 และ 3
- อภิปรายคำถาม
- หลังจากใช้เวลา 10 นาที กลับมารายงานกลุ่มใหญ่

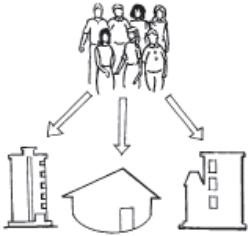

คำถาม

- จงรวบรวมข้อได้เปรียบ (advantages) และข้อเสียเปรียบ (disadvantages) ของวิธีการเริ่มงานชุมชนคริสตชนย่อทั้งสองวิธี

1. การเริ่มงานโดยผู้เชี่ยวชาญ (“EXPERT” START)

<p>1. ผู้อภิบาลของชุมชนวัดตัดสินใจว่า “เราควรมีชุมชนคริสตชนย่อย”</p>	
<p>2. พระสงฆ์เจ้าวัดเป็นผู้กำหนดหรือขออาสาสมัครเข้าร่วม “ทีมงานอภิบาลของวัด”</p> <ul style="list-style-type: none">- คุณพ่อทำการฝึกอบรมทีมงานดังกล่าว เพื่อให้ไปจัดการประชุมในชุมชนคริสตชนย่อย	
<p>3. ทีมงานอภิบาลของชุมชนวัดแบ่งชุมชนวัดออกเป็นเขตและชุมชนย่อยๆ</p>	
<p>4. สมาชิกในทีมงานอภิบาลของชุมชนวัด เป็นผู้เริ่มและดำเนินการในทุกๆ ชุมชนย่อย</p>	

2. การเริ่มงานโดย “ชุมชน” (“COMMUNITY” START)

<p>1. จัดการฟื้นฟูจิตใจสุดสัปดาห์ ในหัวข้อเรื่อง “วิถีชุมชนวัด” โดยทีมอบรมของสังฆมณฑล</p>	
<p>2. มีทีมงานอภิบาลของวัดเกิดขึ้น และได้รับการฝึกอบรม ให้เข้าไป เริ่มงานชุมชนคริสตชนย่อยๆ</p>	
<p>3. ทีมงานอภิบาลของวัดและ กรรมการต่างๆ ออกเยี่ยมบ้าน ทุกบ้าน</p>	
<p>4. ทีมงานอภิบาลของชุมชนวัด ดำเนินกิจกรรมปลูกจิตสำนึก ในการประชุมสัมมนาหรือใน ระหว่างพิธีกรรมวันอาทิตย์</p>	
<p>5. ทีมงานอภิบาลของชุมชนวัด เริ่มดำเนินการประชุมกลุ่ม 5-8 ครั้ง ในชุมชนคริสตชนย่อยๆ เมื่อชุมชน พร้อมที่จะเริ่ม</p>	
<p>6. ผู้นำชุมชนทุกคนในชุมชน คริสตชนย่อยๆ ได้รับการฝึกอบรม อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง</p>	

บทเสริม ในหัวข้อ “การเริ่มงานโดยผู้เชี่ยวชาญ”

- + เริ่มต้นอย่างรวดเร็ว
- + มีการฝึกอบรมแบบเป็นทีม
- ชุมชนคริสตชนย่อยยังมีลักษณะเป็น “งานของคุณพ่อ” สมาชิกชุมชนอาจรู้สึกว่า ชุมชนคริสตชนย่อยของตน “ถูกจัดเตรียมให้” การพัฒนาให้เกิดความมั่นใจภายในและอุทิศตนอย่างถาวรเกิดขึ้นได้ยาก
- ผู้นำอาจไม่ได้รับการยอมรับในชุมชน
- บางคนอาจสาสมัครด้วยเหตุผลที่ไม่ถูกต้อง
- ผู้นำที่ถูกแต่งตั้งและอาสาสมัครอาจจะไม่เหมาะสมกับการกิจที่จะสร้างชุมชนคริสตชนย่อย

บทเสริม ในหัวข้อ “การเริ่มงานโดยชุมชน”

- + ชุมชนเข้าไปเกี่ยวข้องกับทุกขั้นตอน สมาชิกชุมชนรู้สึกว่าได้รับการยอมรับ และมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง
- + มีการนำเสนอให้เข้าใจลึกซึ้งยิ่งขึ้นในเรื่อง ชุมชนคริสตชนย่อย ส่งผลให้พวกเขาตัดสินใจด้วยตนเองที่จะมีส่วนร่วมในที่มงานอภิบาลของชุมชนวัดหรือ ของชุมชนคริสตชนย่อย
- + ปฏิบัติตามหลักการผู้นำที่ดี
- + ชุมชนคริสตชนย่อย จะไม่ถูกทอดทิ้งไว้ตามลำพัง ให้เป็นเหมือนเดิมเมื่อครั้งที่พวกเขาได้เริ่มต้น แต่พวกเขาได้รับความช่วยเหลือ ได้รับการฝึกอบรมจากผู้นำของเขาเป็นประจำ และมีทีมงานของชุมชนวัดเป็นเพื่อนร่วมงานกับเขา
- บางคนอาจจะยังไม่พร้อมในเรื่องนี้
- เริ่มต้นได้ช้า และใช้เวลามาก

หมายเหตุ

ยังคงมีวิธีการอื่นๆ มากมาย ในการเริ่มชุมชนคริสตชนย่อย เช่น การพัฒนากลุ่มภาวนาที่ปฏิบัติกันอยู่ หรือ องค์กรต่างๆ ที่ทำงานอยู่แล้ว โครงการบางอย่างของวัดอาจเป็นโครงการที่ช่วยริเริ่มหรือสนับสนุนการสร้างชุมชนคริสตชนย่อยเช่นกัน ตัวอย่างเช่น ชุมชนต่างๆ เริ่มต้นด้วยการรวบรวมเงินให้วัด แต่ในที่สุดแล้วพวกเขาต้องการมากกว่าการรวบรวมเงิน

ข. รายละเอียดการเริ่มงานโดย “ชุมชน”

ทำงานในกลุ่มรวม

ให้อ่านขั้นตอนหรือหลักการของการเริ่มโดยชุมชน (community start) ตามที่คุณพ่อมานะ ได้นำมาใช้ในชุมชนวัดของท่าน

คำถาม

การเข้าไปสัมผัสการสร้างชุมชนคริสตชนย่อยในวัดของคุณพ่omanะ ทำให้เราได้ความคิดอะไรบ้างที่จะนำไปใช้ในการเริ่มชุมชนคริสตชนย่อยของเรา?

1. ให้ประสบการณ์และรสชาติชีวิตของชุมชน

- คุณพ่อมานะได้เสนอให้จัด อบรมเรื่อง “วิสัยทัศน์ใหม่ของชุมชนวัด” กับผู้สนใจทุกคน ในช่วงสัปดาห์ที่ 2 ครั้ง มีผู้สนใจเข้าร่วม ประมาณ 30 คน
- คุณพ่อจัดเข้าเจียบสัปดาห์อีกครั้งสำหรับสภาภิบาลวัด ร่วมกับกลุ่มภาวนาของวัดหลายกลุ่ม

(คุณพ่อใช้หัวข้อบางหัวข้อจาก คู่มือAsIPA ชุด A เรื่องการแบ่งปันพระวาจา และจากคู่มือAsIPA ชุด C เรื่องวิสัยทัศน์ของชุมชนวัดที่ทุกคนมีส่วนร่วม)

2. สร้าง “ทีมผู้อบรมระดับชุมชนวัด” และมีส่วนช่วยในการสนับสนุนงานชุมชนคริสตชนย่อย

ผู้ที่เข้าร่วมรับการอบรมในช่วงสุดสัปดาห์ 2 ครั้ง ผู้ที่ปรารถนาจะร่วมทีมอบรมของวัด คุณพ่อจะเชิญให้เข้าร่วมทีมงานอภิบาลของชุมชนวัด มีชาย-หญิง 12 คนแสดงความจำนงค์ นี่คือนี่ที่เราเรียกว่า “การสร้างทีมผู้อบรมระดับชุมชนวัด”

● พร้อมกับทีมงานของชุมชนวัดนี้ คุณพ่อมานะ ได้จัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนเพื่อนบ้านร่วมกัน

ตัวอย่างเช่น

- นำเสนอและอภิปรายเกี่ยวกับสารของพระสังฆราช
- เยี่ยมครอบครัวคริสตชนทุกครอบครัว
- จัดพิธีกรรมสำหรับชุมชน เพื่อเตรียมเทศกาลพระคริสตสมภพ
- ด้วยวิธีนี้ คุณพ่อมานะ ได้ให้โอกาส “สัมผัสชีวิต” การเป็นชุมชนย่อยๆ แก่บรรดาคริสตชน

3. ทำให้ที่ประชุมตระหนักถึงวิสัยทัศน์ของชุมชนคริสตชนย่อย

(1) กิจกรรมปลูกจิตสำนึกระหว่างพิธีกรรมวันอาทิตย์

ทีมงานของชุมชนวัดเตรียมและนำเสนอกิจกรรมปลูกจิตสำนึก 3 รายการในพิธีกรรมวันอาทิตย์ หัวข้อคือ “วิถีทางใหม่ในการเป็นชุมชนวัด”

ขอทีมงานอภิบาลระดับสังฆมณฑล มาช่วยนำเสนอกิจกรรมปลูกจิตสำนึกในชุมชนวัด ระหว่างพิธีกรรมวันอาทิตย์

[ใช้ คู่มือ AsIPA D 2-5 ซึ่งเป็นตัวอย่างของ กิจกรรมปลูกจิตสำนึก (Awareness Programmes)]

(2) ใช้กิจกรรมปลูกจิตสำนึกเรื่อง ชุมชนคริสตชนย่อย ในการประชุมสัมมนา

การเชิญชวนเข้าร่วมกิจกรรมปลูกจิตสำนึกอาจจะพูดเชิญชวนทำนองนี้ “เนื่องจากได้มีความสนใจที่จะจัดตั้งชุมชนคริสตชนย่อยในวัดของเรา ขอเชิญทุกๆ ท่านที่ต้องการรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับชุมชนคริสตชนย่อยให้มา

ร่วมประชุมที่วัดในวันพุธตอนเย็น ที่มงานอภิบาลของวัดจะช่วยให้เราเข้าใจมากขึ้นถึงแนวคิดเกี่ยวกับชุมชนคริสตชนย่อยว่าเป็นอย่างไร และพวกเขาใช้ชีวิตร่วมกันอย่างไร”

ที่มงานอภิบาลของชุมชนวัดขอให้ที่มอภิบาลของสังฆมณฑลช่วยดำเนินการปลูกจิตสำนึกในเรื่อง ชุมชนคริสตชนย่อย ในการอบรมสัมมนา (ใช้คู่มือ Lumko no.19)

4. การสนับสนุนให้มีการประชุมครั้งแรก

ในช่วงทำก่อนจบกิจกรรมปลูกจิตสำนึกเรื่องต่างๆ มีการเชิญชวนในที่ประชุมว่า “ท่านที่มีความประสงค์จะเริ่มชุมชนคริสตชนย่อยในชุมชนของท่านสามารถติดต่อคุณพ่อหรือสมาชิกในที่มงานของเราได้ พวกเราจะมาช่วยท่านเริ่มงาน”

มีสามชุมชนแสดงความปรารถนาที่จะเริ่มชุมชนคริสตชนย่อย ที่มงานของชุมชนวัด (ที่มเล็ก ๆ สองสามคน) ได้ช่วยพวกเขาจัดการประชุมขึ้นแรก 5-8 ครั้งโดยช่วยให้เข้าใจเรื่องของชุมชนคริสตชนย่อยอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น ที่มงานของวัดสอนเรื่องพื้นฐานการประชุมในชุมชนคริสตชนย่อยซึ่งใช้วิธีการแบ่งปันพระวาจา 7 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1-5 ทำให้ชุมชนเจริญเติบโตร่วมกัน เหมือนเป็นการดำเนินชีวิตอยู่ในชุมชนที่พระคริสตเจ้าประทับอยู่

ขั้นตอนที่ 6 เป็นการสืบสานพันธกิจขององค์พระเยซูคริสตเจ้าในแต่ละส่วนของชุมชน

(ใช้คู่มือ AsIPA B 1-3 เพื่อเข้าใจเรื่องชุมชนคริสตชนย่อยดียิ่งขึ้น และใช้คู่มือ AsIPA A 1-5 เพื่อนำเข้าสู่การแบ่งปันพระวาจา)

5. ฝึกรอบรมผู้นำที่มาจากชุมชน

หลังจากการประชุม 5-8 ครั้งแล้ว ผู้นำจะเกิดจากชุมชนย่อยๆ เช่น จะมี 2 คนนำการแบ่งปันพระวาจา อีก 2 คนเยี่ยมผู้ป่วย ทางวัดจะจัดอบรมทักษะให้ผู้นำเหล่านี้อย่างสม่ำเสมอ (ใช้บทเรียน AsIPA ชุด A 1-7 สำหรับการแบ่งปันพระวาจา และบทเรียนการฝึกทักษะผู้นำ จาก Lunko 9, 17)

6. การติดตามช่วยเหลือ และการหล่อเลี้ยงชุมชนคริสตชนย่อย

ชุมชนคริสตชนย่อยที่เกิดขึ้นแล้วจะไม่ถูกทอดทิ้งไว้ตามลำพัง คุณพ่อมานะและทีมของท่านยังคงทำงานต่อเนื่องด้วยการเสนอแนะ

- ให้ความเข้าใจเรื่องชุมชนคริสตชนย่อยอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น
- เชื่อมโยงชุมชนคริสตชนย่อย เข้ากับกลุ่มอื่นๆ ภายในชุมชน
- เป็นที่ปรึกษาในการทำกิจกรรมร่วมกันในชุมชน
- จัดอบรมผู้นำที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องด้วยการฝึกทักษะ เพื่อให้ชำนาญยิ่งขึ้นในช่วงฟื้นฟูจิตใจสุดสัปดาห์ และทักษะการใช้กิจกรรมฝึกรอบรม

(ดู AsIPA ชุด D7) การหล่อเลี้ยงชุมชนคริสตชนย่อย)

การใช้เอกสารคู่มือ AsIPA

เอกสารคู่มือ AsIPA เรียบเรียงขึ้นสำหรับคริสตชนชายหญิงชาวบ้านทั่วๆไปในระดับวัด เอกสารเหล่านี้สามารถนำมาใช้ได้ผลดีที่สุดในการประชุมคริสตชนขนาดเล็ก ชุมชนเพื่อนบ้าน สภาภิบาลวัด หรือกลุ่มขนาดเล็กอื่นๆ ในชุมชนวัดก็ได้

เอกสารคู่มือ AsIPA ยังอาจนำมาใช้ได้กับกลุ่มขนาดใหญ่ เช่น ในการสัมมนา หรือในวัด แต่ต้องรักษา “วิธีการการมีส่วนร่วม” อาศัยการทำงานในกลุ่มย่อยเป็นสำคัญ

ลักษณะเด่นของ กระบวนการ AsIPA

1. เอกสารคู่มือ AsIPA รับเอา “วิธีการการมีส่วนร่วม” มาใช้ ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนจะแสวงหาและค้นพบด้วยตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
2. เอกสารนี้เรียบเรียงขึ้นมาในลักษณะที่ว่า ผู้นำกลุ่ม (facilitator) อาจนำมาใช้ได้ด้วยการเตรียมตัวเพียงเล็กน้อย
3. ผู้นำกลุ่ม ควรจะปฏิบัติตามเอกสารคู่มือนี้อย่างเคร่งครัดที่สุดเท่าที่จะทำได้ และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าประชุมมีส่วนร่วมตามที่ระบุไว้ในเอกสาร
4. ผู้นำกลุ่ม จะไม่พึงพอใจกับคำตอบเพียงคำตอบเดียวต่อประเด็นคำถาม แต่สนับสนุนให้ผู้เข้าประชุมแสวงหาคำตอบให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เทคนิค “แบ่งปันกับคนข้างเคียง” 2-3 คน (Buzz groups) จะช่วยให้มีส่วนร่วมได้มากขึ้น
5. บทเสริม อาจช่วยเพิ่มเติมจากสิ่งที่ผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มได้ค้นพบแล้ว และสรุปประเด็นสำคัญ
6. บทสรุป เจตนาเพื่อใช้เป็น “การให้ข้อมูล”

AsIPA

Asian – Integral – Pastoral – Approach

กระบวนการอภิบาลแบบบูรณาการของคริสตชนเอเชีย

คณะพระสังฆราชแห่งเอเชีย ได้ประกาศในแถลงการสุดท้ายจากที่ประชุมสหพันธ์สภาพระสังฆราชแห่งเอเชียครั้งที่ 5 ณ เมืองบันดุง ประเทศอินโดนีเซีย ว่า ชุมชนวัดและพระศาสนจักรหลังปี ค.ศ. 1990 นี้ ต้องเป็น “พระศาสนจักรที่ทุกคนมีส่วนร่วม” เป็น “ชุมชนวัดที่เป็นจิตหนึ่งใจเดียวกันของชุมชนคริสตชนย่อยๆ” พระศาสนจักรที่เป็น “ประจักษ์พยานถึงองค์พระคริสตเจ้าผู้กลับคืนพระชนมชีพ” (FABC 5 ข้อ 8)

ประเด็นปัญหาก็คือ จะสนับสนุนวิถีชุมชนวัด หรือ “วิถีทางใหม่ของการเป็นชุมชนวัด” นี้ได้อย่างไร ฉะนั้นในปลายปี 1993 โดยการสนับสนุนร่วมกันของสองสำนักงานในสหพันธ์สภาพระสังฆราชแห่งเอเชีย (FABC) คือ สำนักงานเพื่อการพัฒนามนุษย์ (OHD) และสำนักงานเพื่อกิจการฆราวาส (OL) ได้จัดการประชุมปรึกษากันที่กัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย และเสนอให้กระบวนการทางด้านอภิบาลสนับสนุน “พระศาสนจักรที่ทุกคนมีส่วนร่วม” ในเอเชียว่า AsIPA ซึ่งย่อมาจาก Asian Integral Pastoral Approach เอกสารคู่มือ AsIPA ของโครงการฝึกอบรม มีแนวทางปฏิบัติตรงตามชื่อดังนี้

Asian

โครงการนี้ต้องการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ของสหพันธ์สภาพระสังฆราชแห่งเอเชีย และช่วยคริสตชนเอเชียให้เผชิญชีวิตตามแบบชาวเอเชีย ในแสงสว่างแห่งพระวรสาร

Integral

โครงการนี้บูรณาการให้เกิดความสมดุลในชีวิตคริสตชน ระหว่างชีวิต “ฝ่ายจิต” กับชีวิตทางด้าน “สังคม” ระหว่างชีวิต “ส่วนบุคคล” กับชีวิต “ชุมชน” ระหว่างชีวิต “ผู้นำทางฐานันดร” กับ “ผู้ร่วมรับผิดชอบที่เป็นฆราวาส”

Pastoral

โครงการนี้มุ่งเน้นการฝึกอบรมฆราวาส ในพันธกิจด้านงานอภิบาลของพวกเขา ในชุมชนวัด ในพระศาสนจักรและในสังคมโลก

Approach

กระบวนการของเอกสารคู่มือชุดต่าง ๆ เหล่านี้สร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือ ทำให้งานอภิบาลในชุมชนวัดมี “พระคริสตเจ้า” และ “ชุมชน” เป็นศูนย์กลาง นอกจากนั้น ยังเป็นการโน้มน้าสมาชิกที่ร่วมประชุมกลุ่มให้ค้นหาประสบการณ์ “การเป็นชุมชนวัดในวิถีทางใหม่” นี้ด้วยตนเอง